

Imidlertid er der, som den ærede Rigsdagsmand ogsaa yttrede, ikke senere gjort Noget for ham, og Mandens Stilling er i alle Henseender saa beklagelig, at det vistnok vilde være særdeles ønskeligt, om den ærede Cultusminister, der nærmest er den, der har med Sorø Akademis Midler at gjøre, af disse vilde foreslaae ham en lille aarlig Understøttelse tillagt. Den ærede Minister vil vistnok finde den samme Nedbonhed hos Thinget, dersom han fremkommer med et Forslag i denne Anledning, som han ved flere andre Leiligheder har kunnet glæde sig ved.

Da ikke flere begjærede Ordet, fattedes det under Afstemning, om Sagen skulde overgaae til 2den Behandling, hvilket vedtoges eenstemmigt med 69 St.

Formanden: Endringsforslag kunne indgives i Bureauet til imorgen Middag. Forsaavidt der maatte ønskes Afstemning over noget af de Punkter, hvorom Finantsudvalget ikke har gjort Indstilling, maa der, som jeg for bemærkede, i saa Henseende gjøres særskilt Indstilling.

Efter Dagsordenen gik man derpaa til 1ste Behandling af Forslag om Hensættelse til Indenrigsministeriet af et Andragende fra en deel Beboere paa Frederiksværk og Omegn angaaende Ophævelse af Handelsmonopolet paa Frederiksværk. (Andragendet findes i Anh. A. Sp. 333).

Tugen: Ved at indbringe nærværende Andragende i Thinget har jeg allerede antydet, hvorledes Bestaffenheden af de Forhold ere paa Frederiksværk, som dette Andragende gaaer ud paa at faae forandrede. Paa Frederiksværk bestaaer det særegne Forhold, at Regjeringens Ret til at meddele Bevilling til Nedsættelse af Kjøbmænd er begrændset ved en Contract, der paa Livstid er affluttet med den saakaldte Forpagter af Handelsbevillingen paa Frederiksværk; i denne Contract findes nemlig blandt andet den Bestemmelse, at saalænge den varer, vil ingen Handelsrettighed paa Fre-

deriksværk kunne meddeles til mere end een Mand foruden Forpagteren. I Medfør heraf findes der paa Frederiksværk altsaa kun 2 Kjøbmænd med udstrakt Handelsret. Det er nu naturligtviis meget vanskeligt for Udenforstaaende at afgjøre, hvorvidt derved opnaaes en saa tilstrækkelig Concurrance, at Beboerne kunne faae deres Fornødenheder til en rimelig Priis, og for at man kan bedømme dette, skal jeg tillade mig at fremhæve, hvad jeg mener foreløbig kan tjene til at belyse Forholdet. For det Første er det klart af den Contract, som Bestyrelsen for Frederiksværk i 1854 har affluttet, at den har anseet det for at være af Bigtighed, at der tilveiebragtes en Concurrance i Kjøbmandshandelen, idet det nemlig i denne Contract udtrykkelig er anført, at Handelen skal drives selvstændig og uden Forbindelse med den tidligere Kjøbmandshandel, saa at endog Rettigheden fortabes, dersom denne Bestemmelse beviislig ikke overholdes. Ligeledes er det bestemt i denne Contract, at den anden Kjøbmand ikke kan vente nogen Erstatning for det Tab, der maatte blive foranlediget ved, at Contracten med den første Kjøbmand udløb, medens den anden Contract endnu var i Kraft, hvorved den delvise Eneret gik tabt. Det er altsaa heraf klart, at Bestyrelsen for Frederiksværk paa den ene Side har fundet Forholdet af en saadan Bestaffenhed, at den har anseet det nødvendigt at gjøre, hvad der stod i dens Magt, for indenfor den Frihed, som den bestaaende Contract gav, at tilveiebringe en Concurrance mellem de Handlende der, og det synes ogsaa klart at fremgaae af Contracten, at Bestyrelsen vilde ansee det for ønskeligt, om den kunde udvide Handelsretten til et større Antal end to, naar nemlig det omtalte Vaand blev hævet. Et andet Beviis for, at Forholdet ikke er i en for Beboerne ønskelig Orden, kan hentes fra det Andragende, der foreligger, og hvori et ikke ubetydeligt Antal af Beboerne har udtalt sig for Ansættelsen af at faae Handelsprivilegiet hævet, idet de formene, at de bestaaende Forhold ikke forskaffe dem saadanne Priser paa Livsfornødenhederne, som de med Rette kunne nære Forventning om. Jeg skal i den Henseende tillade mig at bemærke, at dette Andra-